

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИФРОВА БЕЗПЕКА ТА КОМУНІКАЦІЇ

Другий (магістерський) рівень

Освітня програма 06 Журналістика та медіакомунікація

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від «18» грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Цифрова безпека та комунікації
Викладач (і)	Шотурма Наталія Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	+380977695896
E-mail викладача	nataliia.shoturma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/6ca7c27a49b2a2ffbd18
Консультації	Пн. 13.30-15.00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна "Цифрова безпека та комунікації" покликана розвивати у студентів навички безпечної та етичної взаємодії в сучасному цифровому середовищі. Курс охоплює основи цифрової безпеки, класифікацію загроз та способи їх нейтралізації, а також аналізує системи формування ефективного режиму захисту інформації. Студенти досліджують структурно-прагматичні аспекти медіапростору, техніки переконання та вплив медіаконтенту на аудиторію. Особлива увага приділяється візуальній грамотності та принципам критичного сприйняття інформації. У рамках курсу розглядаються основи цифрової грамотності, кібербезпеки, а також етичні норми використання соціальних мереж. Дисципліна спрямована на формування практичних компетенцій з аналізу та оцінки медійного контенту, захисту персональних даних та безпечної роботи в цифровому просторі.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни є сформувати у магістрантів навички критичного сприйняття інформації, ознайомлення з найбільш поширеними видами інформаційних маніпуляцій, надання базових інструментів критичного мислення та перевірки інформації; підготовка майбутнього викладача вищої школи до безпечної та ефективної взаємодії із системою традиційних та новітніх засобів масової інформації, враховуючи сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні та фахові компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити студент у результаті вивчення дисципліни:
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК03. Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.

СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен :

РН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

РН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проекти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни - 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	061 Журналістика медіакомунікація	1	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни	
Тема	кількість год.

	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Поняття "цифрова безпека". Складові цифрової безпеки.	2	2	5
Тема 2. Система формування режиму цифрової безпеки. Класифікація загроз "цифрової безпеки".	2	2	10
Тема 3. Структурно-прагматичні параметри медіапростору. Факти та судження. Техніки переконання.	2	4	5
Тема 4. Специфіка сприйняття медіа контенту. Візуальна грамотність.	2	2	10
Тема 5. Цифрова грамотність у медіапросторі. Основи кібербезпеки.	2	4	10
Тема 6. Соціальні медіа. Етика соціальних мереж.	2	4	20
Загальна	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточне опитування, тестування та самостійна робота - 55 балів. Контрольна робота – 15 балів. Реферат – 10 балів. Підсумкова письмова робота (залік) – 20 балів. Загальна кількість – 100 балів.			
	Оцінка в балах	Оцінка національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
	90-100	відмінно	A	зараховано
	80-89	добре	B	
	70-79		C	
	60-69		D	
	50-59	задовільно	E	
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F		

<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Письмовий контроль у вигляді модульної контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, реферату, тестування. Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Відвідування та активна участь студентів у роботі практичних занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 15-20 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі: візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності. Робота на практичному занятті оцінюється за 100-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання: 1) змісту питань планів практичних занять. Для цього необхідно готувати конспекти практичних занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей; 2) індивідуальної роботи; 3) підсумкової контрольної роботи.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма контролю (залік). Форма здачі (комбінована).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності регулюється Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (http://surl.li/dhrfg) та Кодексом честі університету (http://surl.li/emmg1).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Спілкування з викладачами здійснюється під час консультаційних годин (або за попереднім погодженням із викладачем). Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями.</p>
Відвідування занять	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Відвідування лекцій та практичних занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.</p> <p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p> <p>Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.</p>

8. Рекомендована література

Основна

1. Browne M. N., Keeley S. M. Asking the right questions. A guide to critical thinking (8th Edition). New Jersey : Pearson Prentice Hall, 2007. 212 p.
2. Panchenko M., Rybak V. Ukrainian Medialandscape. URL : <https://medialandscapes.org/country/ukraine>
5. Tuominen S., Kotilainen S. Pedagogies of

Media and Information Literacies. UNESCO Institute for Information Technologies in Education, 2012. 142 p.

3. Worsnop C. M. Media Literacy Through Critical Thinking : Teacher Materials. Seattle : NW Center for Excellence in Media Literacy. University of Washington, 2004. 60 p.

4. Інформаційна безпека : навчальний посібник / Ю. Я. Бобало, І. В. Горбатий, М. Д. Кіселичник, А. П. Бондарев, С. С. Войтусік, А. Я. Горпенюк, О. А. Немкова, І. М. Журавель, Б. М. Березюк, Є. І. Яковенко, В. І. Отенко, І. Я. Тишик ; за заг. ред. д-ра техн. наук, проф. Ю. Я. Бобала та д-ра техн. наук, доц. І. В. Горбатого. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 580 с.

5. Кавун С. В. Інформаційна безпека. Навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2020. 352 с.

6. Методи та засоби захисту інформації : навчальний посібник / В.А. Ляхно, Є. В. Васіліу, В.М. Гладких, В.М. Домрачев, Н.М. Сивкова. К. : ЦП «Компринт» О.В., 2020. 444 с.

7. Мистецтво залишатися непоміченим. Хто ще читає ваші мейли / пер. з англ. О. Асташова. К.: Наш Формат, 2019. 280 с.

8. Могильний С.Б. Інформаційна безпека при роботі в Інтернеті : навчально-методичний посібник, 2018. К., 2018, 105 с. URL : <http://isearch.kiev.ua/uk/book/1954-445000-information-security-when-browsing-the-internet>

Додаткова література:

1. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). URL : <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>

2. Закон України «Про захист персональних даних» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

3. Науковий журнал «Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері». URL : <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/>

4. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-6%D0%B2%D1%80#Text>

5. Про інформацію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

6. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року "Про Стратегію кібербезпеки України": Указ Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>

8. Стратегія інформаційної безпеки – 2025 <https://dslua.org/publications/stratetiia-informatsiynoi-bezpeky-2025-shcho-zminytsia-u-sferi-tsyfrovykh-prav/>Ромат Е.В. Реклама. К.; Х.: НВФ «Студцентр», 2000. 479 с.

9. Шарп Б. Як зростають бренди. Чого не знають маркетологи. Київ: Наш Формат, 2019. 240 с.

Наталія Шотурма,
доцент кафедри журналістики